

ჭნა, ორი მიამედ და ერთად მოკლეული იქნა.

— ანვრის თვის განმჯალაბაში სპარსეთიამ ბაქოზე გაუტანათ ევროპაში 37,466 მან. და 13 კაპეიკის სსგა-დასსვა საქონელი და ევროპაში სპარსეთში 6,600 მანეთისა.

„დროების“ კომპრომისი

სოფ. კუბანი (ქართლი). სოფელი მეტეხი მდებარებს მდინარე მტკვრის მარჯვენა ნაპირზე და უჭირავს მაღლობი ადგილი. ამისათვის ჰავა ძალიან გრილია, ქარიც თითქმის განუწყვეტილია ჰქრის. აქა სცხოვრობს 177, მოსახლე. მათ შორის 27 მოსახლე აზნაურია, და დანარჩენი გლეხნი, რომლებშიაც სომხის სარწმუნოებისა-ნიც ურევია.

მომეტებული ნაწილი მეტეხის მცხოვრებლებისა ლარბია, თუმცა ხალხი მხნე და მოჰყავს ლენო, პური, სიმინდი, ქერი და სხვა. აქამდის კიდევ მეტეხელებს არა უჭირდათრა: თითო-ოროვალს ჰყავდა უღელი ხარი, ერთი ან ორი ძროხა. დიდი ოჯახის იყო, რომელსაც ჰყავდა სამ-ულელა ხარი, ორი ან სამი ძროხა და ცხენიც. მხლა საგანგებოდ ძლიერ იზოვნით ამისთანა ოჯახს: დრო გამოიცვალა. ბაჭორა ცხოვრება; ეხლა უნდა შორს გაგზავნონ საღმეთანთ მაცხოვრებელი ძროხა სამოვარზედ ან გაყიდოს. აქ ვერა ნახავთ ერთი ბოხისტოლა მოსახნავს მიწას. შემცირებული მეტეხის ნახიერი გაჰყურებს შურიანის თვლით აშურიანის ბაღასს. ამ მიწებზედ სამოვარზედ ველარ გავა ნახიერი, თუ სულზედ ორი მანათი არ ძიხცეს, თუმცა ორ-სამ წელიწადს სულზედ შოლოდ ერთს მანათსა ჰხდობდენ; არადა მართვა გაჰყრებულმა ხალხმა მთავარ-მმართველს ეგება მისის მფოხებითაც არის შეგვიძირდეს საბალახეო, მაგრამ ჯერ შედეგისა არაფერი ვიცით...

ტყის საბაჟეც გამოიცვალა. აქამდის უღელ ხარზედ ოთხ მანათს ადლევედ წლამდის, მაგრამ ეხლა ურ-მობლივ დაწესდა; ურემი შემე ტყეში ღირს სამი აბაზი, სარი—ათი შაური, ფიხი—ორი აბაზი, ნალო—ექვსი შაური, ხე—თხუთმეტი შაური. მომატებას თუნდ თავი დავანებოთ და გავისხენოთ ის, რომ ამ გვარად გარდასახადის აღება გლეხისათვის დიდად სამძიმოა. მართლაც, როგორ ატაროს გლეხმა ყოველთვის ტყეში ფული. იქნება დაჰკარგა. დაჰკარგა და ჩამოგლანდა საქმე, — ურემი იქვე დარჩება. ბევრი კი სახეც ურემი შემისა და ფიხისა დარჩენილა და კიდევაც დარჩება ჩოჩეთში «მაიორის» კარზე საწყალი მეტეხელებისა. ნეტა რად ემართლება ასეთს უჯიათობას... მეტეხის ურემები ვერ დასცდებიან იმ გზასა, საცა ისა დვას. სდებს და სეარცვას საწყალ ხმა-ამოუღებელ მეტეხელებს. ზეგვი ერთს, თუ კარგი ხარი და

კამეჩი ჰყავს, შულამისას აპარებს ურემს «მაიორის» შიშით. რომ ნახოთ «მაიორის» მიღამო, სახეც აქვე შემა-ფიხით და მინც კიდევ მისი თვალი ჯერაც არ გამძარა. არც დიდი ვაჰარი ჰყავს აქ შემა-ფიხს. იმდენიც არის რომ გაჰყიდონ, რაც „მაიორისაგან“ დატყვევებულ იარალის დახსნას მოუხდება, კიდევ კარგია; მაგრამ ვინ იყიდის: რკინის გზაც უმხროთ არის, თორემ იმან იცის ტყის გაჩანაგება, როგორც უნდა.

უნდა მოგახსენოთ, რომ ყველა ამ შეჰყრებებს ერთი კირიც ზედ დაერთო: ამ სოფლის ეკლესია გაჰქურდეს, რითაც დიდი ზარალი მიეცა ხალხსა: ბევრს კარგსაჰუშაო დღეს მოსცდა საბრალე მუშა...

მეტეხელი ჰაზა.

უკსეთი

ავღანის სამხენი.

„Journal des Débats“-ს სიტყვით რუსეთისა და ინგლისის შორის ომის მოლოდინმა ლონდონისა და ბერლინის ბირჟებზე ფასები საგრძობელად დასწიესო. მერ დავიჯერებთო, დასძენს ჟურნალი, რომ ბირჟებზე ფასების დაწვეა გამოწვეულ იქოს ასეთის უბრალო მიზეზებითაო. ღარწმუნებით შეგვიძლია ვსთქვათ, რომ ინგლისს არა ჰსურს ომის გამოვარება, თუ-კი იგი (ომი) უკიდურესის მიზეზით არ იქნა გამოწვეულიო. სულანში სანატრელად ვერ მისდის ინგლისს საქმე და ეს არის ერთი უმთავრესი მიზეზი, რომ ბრიტანიის სახელს თითქოს მკრთალმა ფერმა გადაჰკრა. და მაშ ცხადია, ამ გარემოებამ აიძულა ინგლისი აღუკრძალოს რუსეთს ყოველივე მოქმედება, რომელიც ინგლისისაგან ომს გამოიწვევდ. ომი არც რუსეთისათვის იქმნებოდა საკეთილ-დღეო, რომ კიდევ მას დარჩეს გამარჯვება. ადვილად წარმოსადგენია საზნელი შედეგი ამ ომისა, რომელსაც ვინ იცის როდეს მოელება დასასრული. ამას გვიმტკიცებენ ჩინეთისა და სულანის ომები. რა ერთხელვე ხიფათში გაგებმები, თავის დახწვევა გაძნელდება. მაგრამ სულანისა და ომანიის ექსპედიციებს აქვე კიდევ გასამართლებელი საბუთები; აქ ომს შეუძლიან სარგებლობა მოიტანოს, რადგანაც ამ შემთხვევაში ბრძოლა ატეხილი განათლებულისა და გაუნათლებლის ხალხის შორის. სამწუხაროა შეტაკება ორს მეროპიულ სახელმწიფოთა შორის შორეულ ქვეყნებში, სადაც საშუალო აზიაში. რა სარგებლობა უნდა მოუტანოს მან ან განათლებას და ან თვითონ მებრძოლო. გამარჯვება რომ რუსეთს დარჩეს, რა ფასად დაუჯდება ეს მას, რამდენად კიდევ უფრო მეტად ჩამორჩება უკან მეროპას. მერც მეროპა მოიგებს რასმეს ამ შემთხვევაში.

რუსეთს უმეტეს ნაწილად საქმეები აზიაში ექმნება და მეროპას სახელმწიფოთა დამოკიდებულებას სულ სხვარგვი სახე დაედება. მეროპის სასწრაფო დღეა. ჩვენთვის, საფრანგეთისათვის, სასიხარულო არ იქმნება ესეთი ცვლილება, მეტადრე ეხლა და რუსეთიც ამას კარგად უნდა გრძობდესო, აბოლოგებს ხსენებული ჟურნალი, მაგრამ, სამწუხაროდ ხშირად მოხდება ხოლმე, რომ მმართველობა გრძობს რომელსამე ქვემარტებას, და სხვა-და-სხვა გარემოებათა და მიზეზის გამო ირულებული ხდება ამ ქვემარტებას გაღუდგეს.

როდესაც შემოდ მოყვანილი ფრანკუთული ფრად სერიოზული ორგანი ინგლისისა და რუსეთის შორის მორიგების ჩამოგდებას შენატრის, ინგლისური გაზეთები ამტკიცებენ, რომ ეს მორიგება ძნელი მოსალოდნელია, რომ სხვა-და-სხვა გარემოებანი საათით საათზე ხელს უწყობენ რუსეთისა და ინგლისის შორის შეტაკებას. და ყველა ამის მიზეზი, როგორც განმარტებს ნემეტური გაზეთი „National Zeitung“-ი, ბლადსტონის გამოუკვევლი და სიცხადეს მოკლებული პოლიტიკა არისო. რომ რუსებს, რომელთაც შემოიერთეს ძველასია, დაიპყრეს ხივა და ბუხარა, ერთს დროს მერვიც უნდა დაეკემებებარებინათ—ეს ყოველს საქმის მოკლე კაცს უნდა სცოდნოდ. ორუკისტანის ყაზალების ალაგმვა რუსეთის გარდა არენ განიზრახა. ლორდ ბიკონსფილდმა თითქოს წინა-ივრძნო ყოველივე, რაც დღეს ხდება, 1879 წელს დაღერა აუარებელი სისხლი ინგლისის ჯარისა და დაუმონა ავღანისტანი ინგლისის ავტორიტეტს. ამავე დროს ინგლისი ჰუიქობდა შანდარის დაქვრასაც, ამ ქალაქში ძლიერი რაში ბანაკად უდგა მას და აქედამ სულადვილი გზა იყო, როგორც შაბულისაჟენ, აგრეთვე ჰერათისაკენაც 1880 წლიდან, როდესაც სამინისტროს შეთაურობა ბლადსტონმა იგდო ხელთ, ამ პოლიტიკას ბოლო მოელო. ინგლისის ჯარმა დასტოვა შანდარი და მთელს ავღანისტანზე ინგლისის მფარველობას ფრად დიდი შეფერხება დაემწა. ლორდ ბიკონსფილდის პოლიტიკით ინგლისი ყოველს დროს აიძულებდა რუსეთს პატივისცემით მოჰკრობოდა ბრიტანიის მმართველობის უფლებას ავღანისტანზე, მას შეეძლო ადვილად შეეჩერებინა ეხლა თვით რუსეთიც, თუ ეს რასმე განიძრახავდა ავღანისტანის წინააღმდეგ; და ამ რიგად ამოუგებელიც არ დარჩებოდა ინგლისის ჯარისაგან დანთხეული სისხლი ამ ქვეყანაში. მაგრამ ბლადსტონის პოლიტიკამ ყოველივე ეს ვერ შეიგნო და ამის მაგიერად ინგლისის პრემიერი რალაც მიხალურს გავლენაზედ ოცნებობს, რომელსაც ამ შემთხვევაში არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს. სულ სხვა იქმნებოდა, რომ ინგლისის ჯარი შანდარში იქოს ამ ქამად. მაშინ ინგლისელები გულის სიმშვიდით დაუწყებდენ ტყერას

რუსის ჯარების წინააღმდეგ ეხლა კი ეს გარემოება მოენება მათ.

სველევრამები

„ჩრდილოეთის სააგენტოსა“ მარტის 12-ს. ხარკოვი. სამოსამართლო პალატის უკანასკნელ სსდომაზედ მოსმენილ იქმნა პროკურორის დასკვნა და ხაზინისა და დამნაშავეთა ვექილების აზრი ტაგანროვის ტაგანროვის შესახებ. პროკურორი ფიქრობდა: კუხოველების, ალანოვის, ზებელოვის და ჩუღუც ციხურში გადასახლებაზედ გაგზავნას, შემდეგ ზოგიერთა უფლებათა ჩამორთმევას; დიპსკის — ოლონეცის გუბერნიამი სასცხოვრებლად, მიხაილოვს — თანამდებობად გადაყენებას, ვალიანოს — ტობოლსკის გუბერნიამი სასცხოვრებლად უფლებათა ჩამორთმევა; ფული გადახდესთ დამნაშავეთ ზუთჯერ მეტი დადებული ბაჟზედ, საქონლის ფასის მიმატებით. სამოსამართლო პალატის გადაწყვეტილება გამოცხადებული იქმნება მარტის 18 ს. კიასტა. ჩინეთის მთავრობამ დაადო ბაჟი ჩაის, რომელიც გამაერთმევა მუიდეველსაც და გამუიდეველსაც; ერთ გირვანქა ჩაიზედ 15 კაპ. ბაჟი დაიდო ამ ამბავს ჯერ კიდევ დამტკიცება ეჭირვება. ვაჭრობა შეჩერდა. ურგიდამ ჩაის გამოტანა ძალიან ძნელდება, რადგანაც დიდი თოვლებია და საზრდოც ნაკლებად არის; დიდძალი საქონელი იხრება სიმშინლისაგან; ჩაის გზებში აწყობენ. ბნელ დამეგები სესტად მოჩანს ცის სიწითლე ჩრდილოეთ-დასავლეთისკენ. ლონდონი. განხვიდება, როდესაც ავღანის საქმეზედ ლაჰორაკობდა ლორდთა პალატაში, სთქვა, რომ ბრიტანიის მთავრობა მტკიცედ ადგია პოლიტიკას, რომელსაც სახეში ინგლისის ინტერესები აქვს, მაგრამ მასთანავე ეცდება, რომ მოხდეს ისეთი მორიგება, რომელიც აკმაყოფილებდეს ყველა ქვეყნების ინტერესებს და დირსებას. ფიქმორისმა გამოაცხადა საზოგადოებათა პალატაში, რომ რუსეთთან მორიგების დროს ჭორმალურად არ იქმნენ გარკვეუნი, თუ რა პუნქტები უნდა ეჭიროსთ რუსეთისა და ავღანის ჯარებს სადავო ადგილზედ. პენჯეში მოხდენილს აჯანყებაზედ არავითარი ცნობა არ არის. მარტის 13-ს. კამბაზში. ცენტრალურს ბანკს რუსის სააგენტო-მაჰულო

გრედისას მოღვაწეობა აქვს იმის შესახებ, რომ მთლიანად თავისი გირავნობის ფურცლები გადასცეს თინანსთა მინისტრს სახემწიფო საადგილ-მამულო ბანკისათვის.

პარჩი. საზოგადო პარლამენტური არჩევნები იქნება აგვისტოს 14-დამ ოქტომბრის 14-დემ. კანონ-პროექტი დეპარტამენტების სიებით არჩევნების მოხდენის შემოდების შესახებ გუშინ მიღებულ იქმნა პალატისათვის.

პალატის წინაშე წარმოადგენილ დიპლომატიურ დოკუმენტთა შორის არის დეპეშა გრენვილისა, რომელსაც არ მოსწონს ინგლისის ელჩის მოქმედება პეკინში. ამ ელჩს უსაფუძვლოდ განჰმარტა ჩინელებისათვის ინგლისის უკმაყოფილება საფრანგეთისადმი ბრინჯის სამხედრო კონტრაბანდად გამოკვანძებისათვის, რითაც ელჩი აქეზებდა ჩინელებს საფრანგეთისათვის წინააღმდეგობა გაეწიათ. გრენვილი აცხადებს იმედს, რომ მეგობრული კავშირი საფრანგეთთან არ დაირღვევა და ჩინეთთან მორიგება მალე მოხდება.

ლონდონი. გლადსტონმა სთქვა გუშინ საზოგადოებათა პალატაში რომ გრენვილის საყურადღებო ცნობის შესახებ მარტის 16 დამ რუსეთისაგან ვასუსს მოველითო, რომელიდამაც შევიტყობთ მოღვაწეობა ავღანის სამზვრების შესახებ ლონდონში მოხდება თუ, როგორც ინგლისსა სურს, ადგილობრივ წინაპირველი გამოკვლევა და საქმის შესახებ სჯამიენდობა გამსაზღვრელს ინგლის-რუსეთის კომისიას.

ცნობანი

მაზანდა

ხორავისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, ლუქნებში და ხელდახელო 1 მარტიდამ 1 აპრილამდე 1885 წ.

გამომცხვარი ჰური რუ-სეთის ფუჭილისა	—	1	გირ. 5 კ.
აქაურის ფუჭილისა: პირველის ხარისხისა	—	1	გ. 2 1/2
მეორისა	—	1	გ. 2 კ.
მესამისა	—	1	გ. 2 1/2
იმევე ფუჭილ. თორნიეში გამომცხვარი:			
პირველი ხარისხისა	—	1	გ. 4 1/2
მეორისა	—	1	გ. 3 კ.
მესამისა	—	1	გ. 2 1/2
ჟვარის-მაში ჰური:			
პირველი ხარის. ლავაში	—	1	გ. 4 1/2
მეორის ხარის. ლავაში	—	1	გ. 3 1/2
მესამისა	—	1	გ. 3 კ.
ძროხის ხორცი:			
პირველის ხარისხისა	—	1	გ. 8 კ.
მეორისა	—	1	გ. 7 კ.
სუკი	—	1	გ. 15 კ.
ცხვრის ხორცი	—	1	გ. 9 კ.
ღორის ხორცი:			
პირველის ხარისხისა	—	1	გ.
მეორისა	—	1	გ.

ჩინის ზეა
 თბილისიდან ბათუმისკენ მიღის 8 საათზედ და 31 წამ. დილით თბილისიდან მარტო ხაშურამდინ 3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან. თბილისიდან ბაქოსკენ 10 საათზედ და 45 წამ. დილით. (სამშაბათობით და შაბათობით საჩქარო 10 ს. 58 წ. დამ.)
 ქუთაისიდან თბილისისკენ 12 საათ. და 25 წამ. შუადღ. უკან. ქუთაისიდან ბათუმისა და ფოთისკენ 5 საათზედ და 20 წამ. შუადღის უკან. ბათუმიდან თბილისისკენ 8 საათ. დილით. ფოთიდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილით. ფოთიდან ბათუმიდამ მოძავალი თბილისში შემოდის 10 საათზედ და 25 წამ. ღამით. მარტო ხაშურამდამ მოძავალი თბილისში შემოდის 8 საათზედ დილით ბაქოდამ მოძავალი შემოდის თბილისში 2 საათ. და 30 წამ. შუადღის უკან. (სამშაბათობით და შაბათობით საჩქარო 7 ს. 53 წ. დამ.)

განცხადებანი

თბილისის სათავად ახნაშრო ბანკის გამგეობა

აუწყებს პატრონებს გირავნობის ფურცლებისა მე-2 სერისას, რომელნიც გამოცემულნი იყვნენ 18 წ. და 7 თვის, 27 წ. და 6 თვის და 5 1/2 წ. და 6 თვის ვადით, რომ, რადგანაც ამ გირავნობის ფურცლებს აქვს მნიშვნელობა, ამ ფურცლების ტალღების შიგნით ახალ კუპონების ფურცლებზე მოხდება 1885 წ. ივლისის 1-დამ ნოემბრის 1-მდე ქ. თბილისში, ბანკის სამმართველოში და პეტერბურგში — ბატ. მანეჯერების საბანკო სახლში; ხოლო ნოემბრის 1-დამ მხოლოდ ბანკის სამმართველოში, სადაც ახალი კუპონების ფურცლები მიეცემათ მათ, ვინც ძველს ტალღებს წარმოადგენენ. მაგრამ თუ ტალღების შეცვლა კომისიონერთან მოხდება, მაშინ უნდა წარმოადგინონ საკომისიო 5 კაპ. ყოველ გირავნობის ფურცელზე.

თუ რომ ტალღები შესაცვლელად ფოსტით გამოიგზავნება, მაშინ განცხადებაში უნდა აღნიშნულ იქმნას გარკვევით და რიგზედ ნომერი, სერია, ვადა და ღირებება გირავნობის ფურცლებისა, აგრეთვე აღრესი, რომლითაც უნდა გაიგზავნონ ახალი კუპონის ფურცლები. (3-1)

ლაქივა

ხანვეარ ფასად: ტანისამოსი, ქუდეები, ჩოთქები, პენალები, კრანები, ნიბები, სურათები, საფხევი, სახეხი, ქაღალკი, პოტსივარები, სალესავი და სხვ. და სხვ. ინვალისის მაღაზრიაში. (10-8)

ქართული ჟილადეების
 წიგნისა
 და სჯანსჯელიანო ნივთეულობათა მაღაზრიაში
ქუთაისში
 ისეილება ყოველ გვარი ქართული, რუსული, ფრანკულული, ბერნტული, ლათინური და სხვა ენების სახელმძღვანელონი და აგრეთვე ბელეტრის ტიული და სხვა გვარი საკითხავი წიგნები ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზე.
 ახლად მიღებულია: ქართული წერის დენები. ი. ს. ზოგებაშვილის ანბანი და რუსულისა და ქართული წერის რეფერენი. (10-2)

სამშაბარი სიყვარული
 მათხრობა
 აკაკი წერეთლისა
 (დროების რედაქციის გამოცემა.)
 ფასი 30 კაპ.
 (ცხვრეც მკვლავად შეეს იყიდეს უკმაყოფილოდ, 10% დეკომობა.)
 წიგნი ისეილება თბილისში ცოქე-ჭოკის წიგნის მაღაზრიაში, შვედლ-ვის სააგენტოში და ჩარკოვანის მაღაზრიაში. ქუთაისში ჟილადეების მაღაზრიაში. ბათუმში, მოსკოვში, თელავში, სანჯაღლი-ბის დეპოში. მართაზულ ყოველ წიგნ-საზედ აგრეთვე დროებისა რედაქციაშია. (10-6)

რაბაშა ბურაღისა
 საუკეთესო სამუალები აქამოდვე ცნობილ სამუალებათა შორის.
 შეცრად სწვევრავს ყოველ-გვარ შინაური მწერს, როგორც მაგ. კრიკინებს, პრუსაკებს, ბაღლინჯოებს, რწყილებს, ჯიანჭველებს, ნამის კიებს და სხვ.
 იგი მოქმედობს უეცრად,
 არ შეცრავს არავითარ კაცის ჯანისათვის მანებელს ნივთიერებას. რომ არავინ არ მოახერხოს თავად მიითვისოს ამ წამლის გამოცონება, გთხოვთ მიაკლიოთ ყურადღება გამოგონის ხელის-მოწერას, რომელიც ამ „რაბაშა ბურაღის“ ყველა კოლოფზეა.
 ფასი კოლოფისა 75 კაპ. და 40 კაპ.
 ისეილება ყველს რუსეთის საუკეთესო მაღაზრიაში.
 შმაგრესი დეპო ამიერ-სავეკასისათვის არის თბილისში „სავეკასის საზოგადოება სააფთიაკო საქონლით ვაჭრობისა და მის განყოფილებაში ბაქოს. II, 19, 485 (25-19)

ПОДПИСКА
 На политическую и литературную газету
ВОСТОКЪ
 НА 1885 Г.
 Газета ВОСТОКЪ служить органомъ православныхъ восточныхъ народовъ, выходить до двухъ разъ въ недѣлю.
 Подписная цѣна: съ доставкою и пересылкою за годъ 8 руб. за 1/2 года 4 руб. 50 коп. За границу за годъ 10 руб. за 1/2 года 5 руб.
 Подписка принимается: ВЪ МОСКВѢ, въ редакціи, у малаго камен. моста, Д. Полякова. (10-6)